

**VELKÝ PRŮZKUM VELKÝCH PÍSMEN:
Pravidla pro psaní velkých písmen v češtině zná necelých 60 % lidí,
ale více než 85 % si žádné změny nepřeje**

Praha 1. 11. 2012 – Ústav pro jazyk český AV ČR, v. v. i., dokončil ve spolupráci se společností Factum Invenio vyhodnocení rozsáhlého sociolingvistického průzkumu *Psaní velkých písmen v češtině*. Při sběru dat v první polovině tohoto roku se podařilo získat celkem 18 646 vyplněných dotazníků. Ověřováním znalosti správného psaní velkých písmen se ukázalo, že pravidla pro psaní v testovaných pojmenováních znalo 59,1 % z celkového počtu respondentů, avšak plných 86,4 % sdílelo názor, aby byla současná pravidla pro psaní velkých písmen v českém jazyce zachována. Možnosti vyjádřit se ve volných otázkách ke zkoumané problematice využilo přes 4 000 dotazovaných.

Sociolingvistický výzkum byl realizován v rámci projektu GA ČR *Psaní velkých písmen v češtině*. Cílem projektu je detailně popsat současnou situaci v této pravopisné oblasti. „Oddělení jazykové kultury ÚJČ vystavilo na internetových stránkách dotazník, jehož pomocí zjišťovalo znalost současné kodifikace psaní velkých písmen a postoje k této pravopisné oblasti i k možným kodifikačním změnám,“ říká Ivana Svobodová, řešitelka projektu. Psaní velkých písmen je tradičně vnímáno jako nejproblematičtější oblast českého pravopisu. O tom svědčí i zkušenosti jazykové poradny Ústavu pro jazyk český. „Jedním z důvodů, proč je v praxi psaní velkých písmen nejednotné a chybuje se v něm, je neznalost či neschopnost porozumět dané problematice už při školní výuce. Pravidla českého pravopisu nepřinášejí úplný popis všech zásad psaní velkých písmen a problematických typů. Dalším důvodem je i vývoj postojů veřejnosti k psaní velkých písmen a kontakt češtiny s jinými jazyky: velká písmena se postupně objevují u pojmenování, ve kterých se podle platných Pravidel českého pravopisu mají psát písmena malá,“ dodává Svobodová.

Největší znalosti při vyplňování dotazníků prokázali učitelé češtiny na základních a středních školách (průměrně 81 % správných odpovědí), právě tato skupina se v 92,4 % vyjádřila pro zachování současných pravidel. Ve srovnání znalosti psaní velkých písmen dopadli mezi profesemi nejhůře administrativní pracovníci a právníci (jen 55 % správných odpovědí). Úpravám pravidel by se nejméně bránili profesionální lingvisté: v konkrétních typech pojmenování by 16,5 % bohemistů z univerzitního a akademického prostředí navrhlo změnu. Obecně měli respondenti největší problémy s psaním názvů *náměstí Míru* (vědělo jen 41 %) a *12. (Dvanáctý) všesokolský slet* (správnou odpověď označilo 45,5 %).

Poslední pravopisná úprava v češtině byla provedena před 19 lety (1993), do té doby platila Pravidla českého pravopisu z r. 1957. Pravopisné změny nejsou tedy tak časté, jak si mnozí uživatelé češtiny myslí. Výsledky dotazníkového šetření i analýza toho, jak se konkrétní názvy užívají v praxi, budou východiskem pro případné drobné úpravy pravopisných zásad.

Kontakt:

PhDr. Markéta Pravdová, Ph.D.

Ústav pro jazyk český AV ČR, v. v. i., Letenská 4, 118 51 Praha 1

E-mail: pravdova@ujc.cas.cz

Tel.: +420 225 391 420, +420 225 391 426